

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2018, declarat de inculpații

***Mișcoi Ion XXXXX**, născut la
XX XXXXX XXXX în s. XXXXX, r-nul XXXXX, locuitor
al or. XXXXX, str. XXXXX XXX, cetățean al R.
Moldova, fără antecedente penale;*

***Stoian Anatolie XXX**, născut la
XX XXXXX XXXX, originar și locuitor al or. XXXXX, str.
XXXXX XX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale;*

***Stoian Suren XXX**, născut la
XX XXXX XXXX în or. XXXX, locuitor al mun. XXXXX, str.
XXXXX XX, ap. XX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 25.07.2017 – 01.11.2017,
instanța de apel: 28.11.2017 – 28.02.2018,
instanța de recurs: 10.05.2018 – 13.06.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 01 noiembrie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Mișcoi Ion a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 562,5 unități convenționale, ce constituie 28.125 lei.

Stoian Anatolie a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 562,5 unități convenționale, ce constituie 28.125 lei.

Stoian Suren a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 562,5 unități convenționale, ce constituie 28.125 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 14 iulie 2017, aproximativ ora 17.30, inculpații Stoian A., Mișcoi I. și Stoian S., acționând împreună și de comun acord, din intenții huliganice, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor lor, în timp ce se deplasau cu automobilul „Honda Acord”, n.î. XXXXX, pe str. Calea Ieșilor 12, mun. Chișinău, în apropierea Inspectoratului de Poliție Buiucani al DP a mun. Chișinău, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, intenționat au tamponat automobilul „Dacia”, n.î. XXXXX, la volanul căruia se afla Arap E., după care, continuându-și acțiunile infracționale, toți trei i-au aplicat lui Arap E. multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i dureri fizice.

Instanța a reținut că inculpații au recunoscut în totalitate vina și faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Or, aceste probe, fiind cercetate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc pe deplin vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La stabilirea pedepsei inculpaților, instanța a ținut cont de faptul că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, ca circumstanță atenuantă fiind recunoscută săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, că inculpații au la întreținere câte doi copii minori, precum și de ilegalitatea acțiunilor părții vătămate, care în aceeași zi a tras dintr-un pistol pneumatic în direcția automobilului în care se afla socrul unuia dintre inculpați, împreună cu soția și doi copii minori.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Buiucani, Eugeniu Novac, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați pe art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe o perioadă de probațiune de 5 ani, pentru fiecare, conform art. 90 Cod penal.

Apelantul a invocat că pedeapsa sub formă de amendă aplicată inculpaților nu va asigura realizarea scopului procesului penal de protejare a societății și persoanei, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale, precum și nu va asigura realizarea scopului pedepsei penale de

restabilire a echității sociale, corectare a condamnăților și prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

La stabilirea pedepsei inculpaților, instanța de fond, deși a fost constatat că aceștia nu sunt încadrați în câmpul muncii și nu au careva surse legale de venit, a ignorat aceste circumstanțe, nefiind clar din ce surse urmează să achite aceștia amenda aplicată.

Totodată, a fost omis și faptul că inculpații au câte doi copii minori la întreținere, iar, în lipsa unui loc permanent de muncă și a unei surse legale de venit, pedeapsa sub formă de amendă le va înrăutăți situația financiară a inculpaților și a familiilor acestora, aceasta afectând în mod negativ și familiile inculpaților.

Astfel, pedeapsa aplicată inculpaților este neîntemeiată și individualizată contrar prevederilor art. 61 Cod penal, aceasta nu-și va atinge scopul de corectare a condamnăților, precum și săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestora, cât și a altor persoane, iar pedeapsa solicitată, sub formă de 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probațiune de 5 ani este echitabilă și proporțională în raport cu circumstanțele cauzei și personalitatea inculpaților, va avea efecte juridice pe o perioadă îndelungată și va asigura reeducarea și corectarea acestora.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2018, apelul a fost admis, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre.

Inculpaților Mișcoi Ion, Stoian Anatolie și Stoian Suren le-a fost stabilită pedeapsă în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal de câte 1 an închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate le-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, pentru fiecare.

Instanța de apel a reținut că la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont de cerințele legislației în vigoare, aplicând inculpaților o pedeapsă prea blândă în raport cu circumstanțele cauzei, pronunțând o sentință neîntemeiată în partea individualizării pedepsei.

Or, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate inculpaților va fi atins doar prin stabilirea unei pedepse cu închisoarea, cu suspendarea condiționată a executării ei, aceasta urmând a fi individualizată astfel ca inculpații să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea săvârșirii pe viitor a unor fapte similare.

Instanța de fond, la individualizarea pedepsei, a omis importanța valorilor lezate or, inculpații, prin acțiunile lor infracționale, au prejudiciat ordinea publică și integritatea fizică a părții vătămate, care este un atribut esențial și un drept fundamental al persoanei.

Prin urmare, pedeapsa cu amendă este prea blândă și nu va duce la reeducarea inculpaților. Aceasta nu este echitabilă în raport cu fapta comisă și valoarea socială lezată și nu este proporțională, nefiind în măsură să influențeze persoana inculpaților. Iar, în circumstanțele în care aceștia au comis o infracțiune împotriva vieții și sănătății unei persoane, cauzându-i dureri fizice părții vătămate, pentru realizarea eficientă a scopului pedepsei penale fiind necesară aplicarea unei pedepse mai aspre față de inculpați, care va determina conștientizarea de către aceștia a gravității faptei săvârșite și a necesității corectării comportamentului.

5. Inculpații au declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenții au invocat că au recunoscut vina și faptele indicate în rechizitoriu, prin cerere scrisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

Astfel, la stabilirea pedepsei, instanța de fond a luat în considerație săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave și faptul că au la întreținere câte doi copii minori, precum și acțiunile victimei care, în aceeași zi, a tras cu un pistol pneumatic în direcția automobilului în care se afla socrul unuia dintre inculpați, împreună cu soția și doi copii minori.

Drept motiv pentru înlocuirea pedepsei inculpaților, instanța de apel a invocat faptul că ei nu sunt angajați în câmpul muncii, au la întreținere copii minori și nu au posibilitatea să execute pedeapsa sub formă de amendă.

Însă, inculpații au achitat amenda aplicată și au prezentat bonurile de plată, iar instanța de apel nu a luat în considerație această circumstanță, nici nu s-a expus asupra acestui fapt în decizia adoptată.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că în recursul ordinar, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Rezultă că, recursul ordinar nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpaților cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpaților, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont că de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Or, pedeapsa aplicată inculpaților de către instanța de apel coroborează cu împrejurările că inculpații au comis o infracțiune mai puțin gravă, dar prin acțiunile lor au prejudiciat ordinea publică și integritatea fizică a părții vătămate, precum și cu faptul că aceștia nu sunt încadrați în câmpul muncii și au la întreținere câte doi copii minori. Astfel, chiar și în prezența circumstanțelor atenuante indicate de instanța de fond și apărare, cât și judecării cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală (*pct. 2., 4., 5. din decizie*), aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, ar reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpaților, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lor, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpaților în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4., 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Totodată, este de remarcat că chestiunea invocată de recurenți că: „*inculpații au achitat amenda aplicată și au prezentat bonurile de plată, iar instanța de apel nu a luat în considerație această circumstanță, nici nu s-a expus asupra acestui fapt în decizia adoptată*”, nu reprezintă eroare de drept prevăzută în art. 427 Cod de procedură penală, deci și soluționarea ei nu ține de competența instanței de recurs.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că s-au aplicat inculpaților pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpații Mișcoi Ion XXXX, Stoian Anatolie XX și Stoian Suren XX împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2018, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 iulie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco